

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 199/2018-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. mája 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej obchodnou spoločnosťou Jurek, advokátska kancelária, s. r. o., Mostová 2, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavel Jurek, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom predsedu Okresného súdu Spišská Nová Ves a Krajského súdu v Košiciach vo veci vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 1 Cpr 3/2014 v súvislosti s vybavením sťažnosti z 23. júna 2016, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti z 23. júna 2016, doplnenia sťažnosti z 1. augusta 2016 a žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti z 3. novembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako neprípustnú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. augusta 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom predsedu Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) a Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 1 Cpr 3/2014 v súvislosti s vybavením sťažnosti z 23. júna 2016, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti z 23. júna 2016, doplnenia sťažnosti z 1. augusta 2016 a žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti z 3. novembra 2016.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cpr 3/2014 rozhoduje o žalobe [REDAKOVANÉ], ktorou sa proti sťažovateľke, s ktorou uzavrela pracovnú zmluvu, domáha vyslovenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou a vyplatenia náhrady mzdy.

3. Sťažovateľka v sťažnosti podrobne opisuje okolnosti, ktoré ju viedli k ukončeniu pracovného pomeru s [REDAKOVANÉ] výpoveďou.

4. Sťažovateľka namieta, že k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces došlo okrem iného tým, že na pojednávaní 9. decembra 2015 bola vypočutá svedkyňa [REDAKOVANÉ], o ktorej neskôr vyšlo najavo, že je sestrou [REDAKOVANÉ]. Uvedená svedkyňa bola zamestnaná u sťažovateľky v rokoch 2000 až 2013 s tým, že v roku 2013 jej v dôsledku organizačných zmien bolo ponúknuté pracovné miesto s nižšou mzdou. Uvedená svedkyňa túto ponuku neprijala a ukončila pracovný pomer so sťažovateľkou dohodou.

5. Zo sťažnosti a z jej príloh tiež vyplýva, že sťažovateľka podala 23. mája 2016 námietku zaujatosti vec prejednávajúcej sudkyne okresného súdu [REDACTED] vzhľadom na dôvodnú obavu o jej nezaujatosti. Uvedená sudkyňa odmietla predložiť predmetnú námietku nadriadenému súdu podľa sťažovateľky bez zákonného dôvodu, „čím došlo zo strany súdu k opätovnému zásahu do oprávnených záujmov spoločnosti, predovšetkým flagrantnému porušeniu ústavného princípu práva na spravodlivý proces“.

6. Uvedené skutočnosti sťažovateľka namietla aj u predsedu okresného súdu a podala mu sťažnosť podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Sťažnosť vybavil predseda okresného súdu listom z 21. júla 2016, v ktorom uviedol:

„Prešetrili sme Vašu sťažnosť v celom rozsahu a po náležitom zvážení sme zistili, že sťažnosť je neopodstatnená. Vami uvádzané nedostatky pri prešetrovaní sťažnosti zistené neboli.“

7. K tomu sťažovateľka vytkla nasledujúce:

„Predseda súdu však neuvádza aké skutočnosti boli prešetrované, nevymedzuje ani skutkový ani právny stav veci, ani právne úvahy, ktorými sa pri vybavovaní sťažnosti zaoberal. Predmetný list neobsahuje ani označenie účastníkov, či spisovú značku. Z uvedeného dôvodu je vybavenie sťažnosti nepreskúmateľné.“

8. Sťažovateľka požiadala o prešetrovanie vybavenia sťažnosti predsedu krajského súdu v zmysle § 67 ods. 1 písm. a) zákona o súdoch. Na základe uvedenej žiadosti jej krajský súd oznámil, že s poukazom na platnú právnu úpravu vyžadujúcu osvedčené splnomocnenie jej žiadosť odkladá. Následne požiadala predsedu krajského súdu o poskytnutie sudcovskej lehoty, v ktorej predmetný nedostatok odstráni, hoci sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje. K tomu uviedla nasledujúcu argumentáciu:

«Vo všeobecnosti platí, že na zastupovanie sporovej strany v civilnom procese postačuje originálne plnomocnenstvo, resp. notársky overenú kópiu originálu plnomocnenstva, pričom podpisy na splnomocnení overené byť nemusia. V danom prípade sa tak na uvedené vzťahuje Civilný sporový poriadok, ktorý predmetné náležitosti priamo rieši. Sťažnosť proti postupu sudcu je tak konaním, ktoré priamo súvisí s civilným procesom

a preto aplikácia odlišných pravidiel pri jej vybavovaní nie je v súlade s logickým výkladom právnej normy.

Taktiež poukazujeme na to, že predseda prvoinštančného súdu „vybavil“ našu sťažnosť bez „potreby plnej moci s notársky overeným podpisom“, pričom ide procesne o totožnú situáciu.

Napriek uvedenému však akceptujeme právny názor Krajského súdu Košice a prisľúbili sme súdu, že predmetnú overenú plnú moc súdu predložíme.

...V danom prípade absencia plnej moci s notársky overeným podpisom je odstrániteľným nedostatkom. V takom prípade musí súd využiť všetky procesné možnosti na to, aby nedostatok procesnej podmienky odstránil. Až keď vyčerpá všetky procesné možnosti nápravy a vada nie je odstránená, môže pristúpiť k ukončeniu veci inak ako meritórne.»

9. Aj napriek tomu, že krajský súd sťažovateľke neposkytol požadovanú lehotu, predmetnú plnú moc mu predložila. Následne bola zo strany krajského súdu zaslaná odpoveď, že žiadosť sťažovateľky nie je možné vybaviť, keďže notársky overenú plnú moc bolo potrebné doručiť súdu v lehote 30 dní. S týmto názorom sa sťažovateľka nestotožňuje a je toho názoru, že vzhľadom na uvedené skutočnosti predmetný nedostatok odstránila, a uviedla:

„Lehotu 30 dní nie je možné naviazat' na doloženie plnej moci. Takýto postup výrazným spôsobom odporuje procesným predpisom. Lehota 30 dní je procesnoprávna a preto nie je potrebné, aby v uvedený deň sa predmetná plná moc nachádzala na súde. Obdobný princíp platí pri akomkoľvek procesnom podaní, že ak je podaná v lehote, hoci aj s nedostatkom, ktorý je odstrániteľný a ten následne odstráni, lehota sa považuje za zachovanú. Uvedený postup tak platí pri podávaní žaloby, odvolania, či ktoréhokoľvek procesného podania. Nevidíme preto dôvod, prečo by mal byť postup odlišný pri podaní sťažnosti predsedovi súdu.“

10. Na základe uvedeného sťažovateľka požiadala, aby jej vec bola vybavená, čo krajský súd odmietol.

11. Sťažovateľka v závere svojej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd vydal tento nález:

«Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd:

- postupom predsedu Okresného súdu Spišská Nová Ves a Krajského súdu Košice v právnej veci žalobkyne: [REDAKOVANÉ] proti žalovanému: [REDAKOVANÉ] sp. zn.:

1Cpr/3/2014 - odmietnutím vybaviť nasledovné podania:

- sťažnosť proti porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch zo dňa 23.06.2016,

- žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti zo dňa 23.06.2016 proti porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva podľa § 67 ods. 1 písm. a) zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch

- doplnenie sťažnosti proti porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva podľa § 62 ods. 1 písm. zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch zo dňa 01.08.2016,

- žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti proti porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva podľa § 67 ods. 1 písm. a) zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch zo dňa 03.11.2016, (ďalej aj „Sťažnosti predsedovi súdu“) bolo porušené.

Ústavný súd SR prikazuje predsedovi Okresného súdu Spišská Nová Ves a predsedovi Krajského súdu Košice riadne procesne vybaviť Sťažnosti predsedovi súdu.

Ústavný súd SR vyjadruje záväzný právny názor o tom, že Sťažnosti predsedovi súdu boli podané dôvodne.

Ústavný súd SR sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania - právneho zastúpenia vo výške vyčíslenej v prílohe, ktoré sú OS SN a KS KE povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu sťažovateľov vedeného [REDAKOVANÉ]

██████████, v lehote dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.»

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

14. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy vecí nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

16. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

17. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

18. Sťažovateľka sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom predsedu okresného súdu a krajského súdu vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 1 Cpr 3/2014 v súvislosti s vybavením jej sťažnosti a žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti, ktoré sa týkali nepredloženia námietky zaujatosti nadriadenému súdu a výsluchu svedkyne bez jej predvolania.

19. Vychádzajúc z podstaty námietok sťažovateľky, ústavný súd poukazuje na to, že nemá právomoc preskúmať tieto námietky, keďže tieto môže sťažovateľka uplatniť predovšetkým v odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu vo veci samej.

20. Podľa § 365 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

21. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že v čase predbežného prerokovania sťažnosti okresný súd v konaní sp. zn. 1 Cpr 3/2014 ešte meritorne nerozhodol. V aktuálnom štádiu uvedeného konania môže sťažovateľka uplatňovať svoje procesné práva a povinnosti prostredníctvom právnych prostriedkov, ktoré ako strana sporu má k dispozícii predovšetkým podľa ustanovení Civilného sporového poriadku, a týmto postupom sa pokúsiť o nápravu ňou namietaných skutočností.

22. Vychádzajúc z odvolacích dôvodov vymedzených v § 365 ods. 1 CSP, je nepochybné, že v sťažnosti namietané skutočnosti, ktorých podstata spočíva v nepredložení námietky zaujatosti nadriadenému súdu konajúcou sudkyňou a vo výsluchu svedkyne bez jej predvolania, čo sťažovateľka namietala v sťažnosti predsedovi okresného súdu, ktorej vybavenie následne namietala u predsedu krajského súdu, môže sťažovateľka uplatniť v odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu. Námietku, či vo veci rozhodoval vylúčený sudca, t. j. aj postup pri vybavení námietky zaujatosti, preskúmava odvolací súd v odvolacom konaní. Obdobne námietku týkajúcu sa vykonaného dôkazu – výsluchu špecifikovanej svedkyne – možno uplatniť v odvolacom konaní.

23. Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť odmietol pre neprípustnosť (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

24. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. mája 2018